

Stanowisko
Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego
z dnia 6 lipca 2021 r.

w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz ustawy
o odnawialnych źródłach energii

W imieniu gmin wiejskich i miejsko-wiejskich stowarzyszonych w Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego zwracamy uwagę na planowane zmiany Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii nowe przepisy dotyczące instalacji fotowoltaicznych wzbudzają spore emocje. Regulacje, zgodnie z którymi system opustów zostanie zastąpiony nowymi rozwiązaniami dla prosumentów wchodzących na rynek po 2021 roku, uderzają przede wszystkim w klientów indywidualnych, w tym beneficjentów projektów realizowanych przez gminy.

Funkcjonujący do tej pory od 2016 roku system opustów ma być zastąpiony przez model umożliwiający prosumentom sprzedaż energii elektrycznej do sieci po średnich cenach z rynku hurtowego. W obecnie funkcjonującym systemie opustów, rozliczanie z Operatorem Sieci Dystrybucyjnej w formie bezgotówkowej. W ramach opustu rozliczana jest energia z nadwyżek w produkcji, która jest oddawana do sieci, wobec ilości pobranej z sieci. W przypadku mikroinstalacji o mocy większej niż 10kW rozliczenia dokonuje się w stosunku ilościowym 1 do 0,7, a przypadku mikroinstalacji o mocy mniejszej niż 10kW w stosunku ilościowym 1 do 0,8. Taki system jest zagwarantowany ustawą przez kolejne 15 lat i to się nie zmieni. Wszyscy prosumenci, których instalacja wyprodukowała energię elektryczną po raz pierwszy przed dniem 1 stycznia 2022 r. będą mogli rozliczać się w systemie opustów. Zgodnie z projektem nowelizacji ustawy o OZE każdy, kto uruchomi swoją mikroinstalację do produkcji prądu od 1 stycznia 2022 roku, będzie mógł już jedynie sprzedawać nadwyżki energii. Tyle, że cena po jakiej największy sprzedawcy prądu będą musieli odkupić energię w dzień, będzie znacznie niższa od ceny po jakiej będą oni sprzedawać prąd tym samym klientom wieczorem. Zgodnie z projektem ustawy nadwyżki energii będą skupowane po średniej cenie energii na rynku konkurencyjnym (głównie giełdzie) w poprzednim kwartale. Cenę tę publikuje Prezes Urzędu Regulacji Energetyki. Dziś wynosi ona 256,22 zł/MWh (to cena za czwarty kwartał 2020 roku, stawki za ten rok jeszcze nie ma). Tymczasem cena energii, po jakiej prosumenci będą kupować energię w chwilach, gdy ich instalacja fotowoltaiczna nie będzie pracować, wynosi obecnie ok. 667 zł/MWh. Jest więc o 160% wyższa od proponowanej ceny zakupu, a to stawia pod znakiem zapytania opłacalność inwestycji w panele.

Tak nagła i radykalna likwidacja systemu opustów może skutkować negatywnymi skutkami dla branży fotowoltaicznej. Wśród nich wymienia zagrożenie likwidacji wielu miejsc pracy w roku 2022 oraz utraty środków unijnych. Skokowo rosnący popyt w II półroczu 2021 r. będzie powodować

wzrost cen instalacji, zmniejszenie ich opłacalności i efektywności ekonomicznej oraz prawdopodobieństwo obniżenia jakości wykonywania usług przez mocno obciążone pracą firmy wykonawcze.

Należy podkreślić, że wiele gmin województwa podlaskiego zaangażowała już swoje środki organizacyjne i finansowe w realizację projektów dofinansowywanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznych i solarnych na budynkach mieszkalnych należących do mieszkańców gmin, zmiana zaś zasad rozliczania energii z odnawialnych źródeł energii może skutkować wycofywaniem się beneficjentów końcowych z uczestnictwa w projekcie, a w konsekwencji utratą dofinansowania ze środków unijnych.

Zgodnie z art. 2 Konstytucji RP Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Z przepisu tego wprowadzana jest zasada zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, która zobowiązuje ustawodawcę, by zmiana prawa dotychczas obowiązującego, która pociąga za sobą niekorzystne skutki dla sytuacji prawnej podmiotów, dokonywana była zasadniczo z zastosowaniem techniki przepisów przejściowych, a co najmniej odpowiedniej *vacatio legis*.

Planowanym terminem przyjęcia projektu przez Radę Ministrów jest trzeci kwartał bieżącego roku, wiele więc wskazuje na to, iż ustawodawca może nie zdążyć z wprowadzeniem nowelizacji do systemu prawnego przed 2022 rokiem. Niemniej jednak należy zwrócić też uwagę na fakt, iż Dyrektywa 2019/944 mówi o zmianie systemów rozliczeń z wyprodukowanej energii i zakazuje osobnego rozliczania energii elektrycznej wprowadzanej do sieci i zużywanej po 31 grudnia 2023 roku, a to oznacza, że zmiany wskazane w projekcie nie muszą nastąpić tak nagle, czyli już od 1 stycznia 2022 roku.

W związku z tym, Związek apeluje o wprowadzenie okresu przejściowego i likwidację systemu opustów dopiero od daty wskazanej w dyrektywie, tj. od 31 grudnia 2023 r. oraz podwyższenie cen zakupu energii od prosumentów.

W imieniu gmin stowarzyszonych w Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego wnosimy o uwzględnienie naszego stanowiska i wprowadzenie poprawek do ww. projektu ustawy.

Przewodniczący
Zarządu Związku Gmin
Wiejskich Województwa Podlaskiego

Grzegorz Jakuć

